F674 N 4462
ეროვნული ბიბლიოთეკა
3688/2077

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

რუსთაველის თეატრი

რუსთაველის თეატრის საქართველოს მრეველიანი მაზეთი.

16 დეკემბერი 1934

გაზეთში მონაწილეობენ

1. ალი არსენიშვილი, 2 ემ. ბესკინი, 3. შ. ბუაჩიძე, 4. ნ. ვოლკოვი, 5. ალ. პეტრაკოვსკი, 9. ბ. მაზნიგი 7. კ. მენშტეინი, 8. გ. ნადირაძე, 9. ი. იუზოვსკი 10 თ. წულუკიძე, 11. გ. ნატროშვილი, 12. ია ქანთარია 13. ნ. ორუჟეინიკოვი და სხვ.

ფასი ერთი მანეთი

100 in tiuatrosa 100

100

საბჭოთა საქართველოში, ჩვენი თეატრის ათიოდენ ათასტრიული პროდუქციის დეკოსტიტრაციია ბრუნვიდან გამარეულ დარეულია. 1801 წ. სათეატრო ოფიციალიზაციაა, მოსკოვში, რუსთაველის თეატრია, დიოლეო რა მოიტანეს რეგეი, — ქეთრინ მას ეიკეთოდა მოაკუთვნა.

თეატრი საქართველოში მეტი ძალუნისიანგელეოლითია და ასალი ეტერგეთ დაალოდეს; ჩვენ ბინეთან დვინახეთ მეოთეოდეიითია ბოძოლიი გაგრიელეა ხელოვნების ახალი მუკეთოდალეის დასაალეობათს. თეატრთა ეგეო ასოფელითია გაცემული ეთანა ეგეეი უოდ ივეეე

ასი წარმოდგენის მონაწილენი

თამარ წულუკიძე.
რეხვ. დამს. მსახ.

ასი „in Tirannos"-ი—ჩვენი ზეიმია

ამ საერთო ზეიმის დროს მე არ ძინდა საკუთარ თავზე ვილაპარაკო. ამ შემთხვევაში სავალალესია არა ის, რაც თითოეულმა ჩვენგანმა გაიკეთა, არამედ ის, რაც ჩვენ ყველას გვეკუთვნის.

„ილერი. „ინ ტირანნოს".

ჩვენთვის, რუსთაველის თეატრის მსახიობისთვის ამ ორ სიტყვაში მოცემულია თეატრალური ცხოვრების მთელი განვლილი საფეხური. ეს ათი წელი ჩვენი დაძაფული გამძაფრებული ცხოვრების მანძილია. ათი წელი მთრთოლვარე გაცხოველებულ ძიებისა. ნუგეშისა და სასოწარკვეთისა, გმირჯვების, სიხარულისა და შემთხვევითი ბარიკით გამოწვეული აწუხარებისა, შეუპოვარი სწრაფვისა დასახული გზით და ღრმა რწმენისა, რომ ნამდვილია მხოლოდ ის, რასაც ჩვენ ვგრძნობთ, განვიცდით და დასასრულ საერთო ზეიმის ცნობის საზეიმო დღესასწაული.

„ინ ტირანნოს"-ამდე, რომ მიგსელიყავით საჭირო იყო ამ გზის გავლა. ჩვენთვის „ინ ტირანნოს"-ი ასევე მარტო პირველი გამარჯვებაა და ცდა კლასიკური ნაწარმოების გადაპრისა ჩვენს სცენაზე, არა მარტო განერალური შემოწმება თეატრის ეროვნული მსახიობობისა, ალბათ ადგილ-ადგილ დაფუძნებულ და გაძარცლება ჩვენი კოლექტივის მთელი ათი წლის მორალური ცხოვრებისა.

ამ ათი წლის მანძილზე ჩვენი თეატრი ხელმძღვანელისა და კოლექტივის შემოქმედებითი მეგობრობის სინთეზად გადაიქცა. ერთი ადამიანი თუ დაუმატებთ დაუნდობელი ბრძოლის წარმოება ძველი თეატრი. ტრადიციებთან, ყალბი ავთოსის და საყოფაცხოვრებო სახასიათო გადაბერალურების წინააღმდეგ — ამოცანების სირთულე აშკარა იქნება.

შედარებით ადვილად იქნა დაფიდლებული მონტაჟის მკვრივი ფორმა, ხელმძღვანელის მთავარ ამოცანებთან დაკავირებული მისელით. რეჟ. შ. აღსაბაძემ ოსტატურად აკინძა ყველა უკეთესი რაც ჩილერის დასახულ ამოცანებს სიფეიტურად აჯშკარავებდა და მოჰკეთა მშრალი რეტორიკა, რომელიც საფუძველ შინაგანი ბეგრებად მთავარ საწადელს. არა ზოგადი ეკეთილის და ბოროტის ბრძოლა, არამედ კლასთა დიალექტიკურ დაპირისპირებაში განეკრეტა და წარმოშობა თვით ჩილეულისეულ მასალებით მესამე კლასის, „რომელიც ისეთივე სიმტკიცით უარყოფს მონანიების გზაზე მდგომ ბურჟუაზიის მეთაურობას, როგორიც ასევე ერეკ კონსერვატორ არისტოკრატიის თავმესაფარს, მესამე და უკანასკნელი კლასი — ეს თეატრის ლაბორატორიაში ... ეს ის პროტესტია, რომელიც ყველაზე მძაფრ ინტელექტუალურ და რომანტიზ მის ფუძე ხიდზე მდგომმა ტალღებ ... ...

ბ. მ-ზინგი

შილერი ქართულ სცენაზე

Ф. Шилер

„ყაჩაღები“ რუსთაველის თეატრში

ა. ბენშტეინ

„ყაჩაღეგი“ რუსთაველის თეატრში

ეს. ბესარიონ

გმირული თეატრი*)

იუ. იუზოვსკი

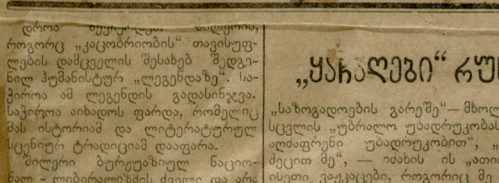

„In. tirannos“-ის პირველი აფიშა

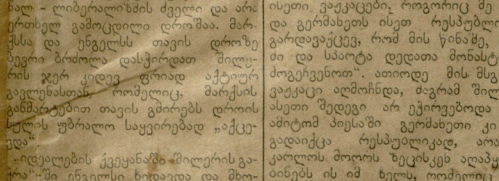

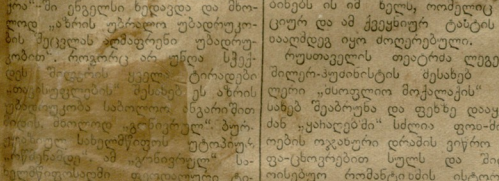

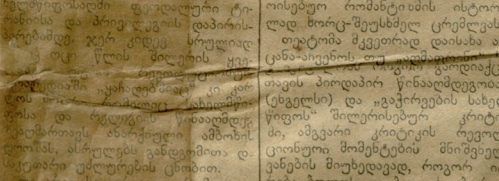

გ. ნატროშვილი

ფ. შილერი რუსთაველის თეატრში

რეჟისორის ფანტაზიამ, გაკოცხლა სცენაზე ძველი გერმანია თავისი აღგზნებული ახალგაზრდობით, რომანტიზმით, სისხლის ინტრიგებით და ყაჩაღად გაქცეული სტუდენტებით. „ყაჩაღებში" განსაკუთრებით მესამე და მეოთხე მოქმედებიდან ტრაგედიის ცენტრი სოციალურ სფეროდან ადამიანის შინაგან ფსიქოლოგიურ ქვეყანაში გადადის. თეატრმა თავის ხელოვ. კიდეკ უფრო გაავძაფრა ეს ხაზი და ძალი ფერადებით გადმოგვცა. „ყაჩაღებში" დაცულია კლასიკური ტრაგედიის კანონზომიერება, ამიტომ მასში მოელოდხელოა და შეეთხვევა არ თამაშობს მთავარ როლს, „ადამიანი,— სწერდა ლესინგი,—შეიძლება იყოს მეტად კარგი. მიუხედავად ამისა, შეიძლება ძან [illegible] ტა—გადადგას ისეთი ნაბიჯი, რომლითაც ის წინ აღუდგება გაბატონებულ ნორმებს და მიაყენებს თავის თავს საშინელ უბედურებას, რაც ძისი ნაბიჯის ლოგიკური შედეგი იქნება. ტრაგედიის ამ პრინციპს იცავს შილერიც. ძას თავისი გმირების დანაძაულობანი და მოქმედებანი აკავეს ტრაგიკულ სიმაღლეებზე. იცავს ძლიერი პიროვნების კულტს, მაგრამ ამავე დროს იმედ დაკარგულია.

დადგმის სტილი ხასიათდება თავისებური მოტემენტალობით. ამ ძხრივ რუსთაველის თეატრმა საუკეთესო მაგალითი მოგვცა იმისა, თუ როგორ უხდა იდგმეოდეს კლასიკოსები თანამედროვე სცენაზე. ცხადია, დღეს თეატრი სოციალიზმის იდეების ტრიბუნაა. ეს არის მისი უმაღლესი დანიშნულება, მან უნდა შეჰქმნას სოციალისტური კულტურა და სწორედ ამიტომ კლასიკური ტრაგედიის დღეს თეატრი გვერდს ვერ აუქცევს. მარქსი, ენგელსი, ლენინი, ყოველთვის მიუთითებდნენ წარსულის მეძკვიდრეობის გამოყენებაზე. მარქსი იდეოტად სთვლიდა ყველას, ვინც უარყოფდა ანტიკური ტრაგედიის მნიშვნელობას პროლეტარიატისთვის.

„ყაჩაღების" დადგმაში უდიდესი ხელოვნებით არის გაკეთებული ლეფდხანის სურათი და საერთოდ ყველა მასიური სცენების ჩვენება თეატრალურ კულტურის მაღალ დონეზე სდგას

კარლ მოორის, როგორც ამბიხებულ პროტესტანტის ნამდვილი სახე გვიჩვენა **ა. ხორავამ.** მის თამაშში გაკოცხლდა კარლ მოორი, რომელსაც ეზიზღება „ფეოდნის საუკუკუ", სადაც აღარ არის პრომეთეოსი აღარ არიან გმირები, აღარ დაბრძენდება ალექსანდრე მაკედონელი, აღარ [illegible] ძველი. კარლ მოორი ცდილობს მაღლა დადგეს, თავის საუკუნის გახრწნილ თაობასთან ბრძოლებით, ფილისტერულ მოდგმასთან შედარებით. კარლ მოორის ყაჩაღობა სოციალური მოგლენაა, ხოლო მისი ტრაგედიის ძირეული საბუთი უფლებად პიროვნულია: ოჯახიდან იაძოოოება და ფონების ინტიგებების წყალობით უთანაძოოვა. ამასთანავ; აკ. ხორავის თამაშში კარლი მოსჩანს როგორც უალოს. ფილოსოფი, ამაყი ინდივიდუალისტი, ალსაიშნავია ისიც, ოოა ხოოვამ დაძაჯერებლად გადმოგვცა კარლის უდიდესი სულიერი მღელვარება, მისი აოსების მიხაგანი ოოძალ. „ჩემს სულს გამარჯვება სწყურია. ჩემს სუფთქვას თავისუფლება" — იძახის კარლ მოორი. თეატრის დადგმა ამ ტრაგედიულ ლამაფრებამდე მისული ადამიანური გრძნობები: მეგობრობა, სიყვარული, თავგანწირულება, მწუხარება და სიკვდილი შიში.

კარლის სრულ კონტრასტს წარმოადგენს ფრანც მოორი. აქ ძმები. სახით ორი უკიდურესობაა დაპირისპირებული. სიმდაბლე და გმირული გაქაცეა, ფარისევლობა და პრინციპალობა. კეთილ ძმობილება და ქვემძრობა, ანგარება და პატიოსნება. ფრანც მოორს თამაშობს აკ. ეასაძე. იგი განსაკუთრებით ძლიერია. უკანასკნელ მოქმედებაში — თვით ბოროტების წინ.

შილერის ტრაგედიაში განსაკუთრებულ ადგილს იკერს ამალია. ეს ტიპი წარმოადგენს იმ იდეის განსახიერებას, რომელიც ქალის შესახებ. ძმეფუშაებული ჰქონდა გერმანულ რომანტიზმს: მისი სიყვარულიც იმედებია, სასოწარკვეთილებაც, ცოდნაც, მოჭანცულობაც—ყველაფერი ანტიკულია. ასე ესმოდა შილერს ამალია როგორც იმ დროინდელ ქალის დამახასიათებელი ფიგურა. ასეევ აქვს გაგებული ეს როლი თ. წულუკიძეს. ამ მსახიობმა კარგად გადმოსცა ამალიას ლირიკული და რომანტიული ბუნება.

ყაჩაღებიდან კარგი როლერი (ვ. აბაშიძე), რაცმან (ს. ჯაფარიძე), შვაიცერ (ლაიძე), შაიგელბერგ (ფ. მეგია).

განსაკუთრებით მშვენიერია დეკორაციები, მაყურებელი ამ უზარმაზარ სასახლის კედლებს, ტყის სუართს თითქოს გადაჰყავს ძველ გერმანიაში. საერთოდ „ყაჩაღები" ახალი დიდი მიღწევაა რუსთაველის თეატრისათვის, რომელიც თანდათან ხდება [illegible] მაღალ თეატრალურ კულტურის ლაბორატორიად.

ალ. პეტრ. კოტეიანი

„ყაჩაღები"

კლასიკური პიესის ჩვენება თეატრში, მისი ძირითადი ბგზსნისა და სოციალური შინაარსის გამომქღავნების გარეშე, მისი ახსნა როგორც პარსულის ლიტერატურული საბუთისა, როგორც ეპოქის ძეგლისა არქსისტული ანალიზის თვალსაზრისით — ასეთია საბჭოთა თეატრის ძოცანა და უკეს გარეშეა რუსთაველის თეატრს ეს ამოცანა ასე ესმის, იც სჩანს თეატრის მიერ ნაგზარლი. ეს ხელოვნული ძუძაობს შეკვეგად ბილეთის ნაჩეეთ „ყაჩაღებიდან".

რუსთაველის თეატრმა უარყო დეკლიმაციული ვაგეგა და შესაძლო „ეარიდებ"ძი" მისი [illegible] ტიკული გარსის" ვაკოოთ, ბ-18 ოუ. გერმანიის გარდამავალი ეპოქის სახოგადოებრივი პროცესის დასახასიათებელი ნიშანების ობიექტ. ეი ანარეკლის დასახეგ, მოხსაა ოა „ყაჩაღეგ" „ბაკაკოოიობის" და „ოოველდრროულობ" გაცეთილ. ოსასხეაა, მაა მოგვცა „ეკოოაალ. ოოაბატეანის ბამოოოაგებელ. ძალ. ციისა და იდეების სოციალური გასაის ეარმეეეთ" დაოოულ. ბელ. ცდა.

ნორჩი ბურჟუაზიის წარმომადგენელი დე გეოოანის ფეოდალ. ეის ოოაგალი დანგრეეეს ბაეეეებ. ეარლ მოოო იეეეეს ბოოოოაში ეიარაბის („ant raunds") ასეთია რუსთაველის თეატრში ეპიოგრაფიდან ასესაბები სახელწოდება საეკტაკლი — და გაბედულად ეპოქეის ბაა. ბაგ. ბამ ის ეპოქის ყველა წიაალ. ბმდგ. ბოოათა მატარებელია, მას არა აქვს პოლიტიკური ხასიათი, მას არ უეკრს ბაარ, გერმანიის ისტორიული ჩაორრენილობის გამო, ჯერ კიდევ ოოეეეწყობეელი ბურეეეთია და ის ეხიადგო გამოდგეეა და ეაიგბეს ეთანსსწორო ბრიოოლს. მან „ბიგეეები დაამარცხა იმის ნაცვლად, იომ ტატანები დაეეხო".

ბრძოლას წაგებს „ყაჩაღების" [illegible] ლიზმის გახრწნის განმასხვავებელი და გაორების წინააღმდეგობა. თავად გაწამებელი.

ისწრაფვის რა თავის მამის მაქსიმილიანე ძოორის ფეოდალური ტატის დაუფლებისაკენ, ის ამავე დროს მეკ[illegible] ლისტებისაგან ნასესხები რელიგიური ფანატიზმ[illegible] ... ლეყო სცენიური ნაკვეთების სასთან ... ბ ... ბ ... ბ